

COMISSIÓ DE SEGUIMENT DE LA IMPLEMENTACIÓ DE L'ORDRE DE
PROTECCIÓ DE LES VÍCTIMES DE VIOLÈNCIA DOMÈSTICA

PROTOCOL PER A LA
IMPLEMENTACIÓ DE L'ORDRE
DE PROTECCIÓ DE LES
VÍCTIMES DE VIOLÈNCIA
DOMÈSTICA

CONSELL GENERAL DEL PODER JUDICIAL

FISCALIA GENERAL DE L'ESTAT

CONSELL GENERAL
DE L'ADVOCACIA

CONSELL GENERAL
DE PROCURADORS

MINISTERIO
DE JUSTICIA

MINISTERIO
DEL INTERIOR

MINISTERIO
DE TRABAJO
Y ASUNTOS SOCIALES

FEMP

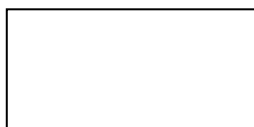
EUSKO JAURLANITZA
GOBIERNO VASCO

Generalitat
de Catalunya

GENERALITAT
VALENCIANA

GOBIERNO DE CANARIAS

JUNTA DE ANDALUCÍA

COMUNIDAD DE MADRID

Gobierno
de Navarra

PREÀMBUL	3
1.- FASE INICIAL: SOL·LICITUD DE L'ORDRE DE PROTECCIÓ	7
1.1. SOL·LICITUD DE L'ORDRE DE PROTECCIÓ	8
1.2. INFORMACIÓ FÀCILMENT ACCESSIBLE PER A LA VÍCTIMA	9
1.3. LLOC DE PRESENTACIÓ DE LA SOL·LICITUD	9
1.4. INTERVENCIÓ DEL JUTJAT DE GUÀRDIA	10
1.5. INTERVENCIÓ DE LA POLICIA JUDICIAL	10
1.6. REMISSIÓ DE L'ATESTAT AL JUTJAT DE GUÀRDIA	11
2.- FASE D'ADOPCIÓ DE L'ORDRE DE PROTECCIÓ.....	11
2.1. INCOACIÓ DE PROCÉS PENAL	10
2.2. NO CONCURRÈNCIA DE DIVERSES ORDRES DE PROTECCIÓ	12
3.- NOTIFICACIÓ I EXECUCIÓ DE L'ORDRE DE PROTECCIÓ .	11
3.1. MESURES PENALS I DE SEGURETAT.....	11
3.2. MESURES CIVILS	12
3.3. COORDINACIÓ ENTRE LA JURISDICCIÓ PENAL I LA CIVIL	13
3.4. MESURES D'ASSISTÈNCIA I DE PROTECCIÓ SOCIAL	14
3.5. OFICINES D'ATENCIÓ A LA VÍCTIMA.....	15
3.6. REGISTRE CENTRAL PER A LA PROTECCIÓ DE LES VÍCTIMES DE VIOLÈNCIA DOMÈSTICA	16
3.7. ADMINISTRACIÓ PENITENCIÀRIA.....	16
4.- ASSISTÈNCIA JURÍDICA I REPRESENTACIÓ PROCESSAL .	16
5.- DIVULGACIÓ DE L'ORDRE DE PROTECCIÓ.....	17
6.- FORMACIÓ	17

PREÀMBUL

- I -

La nova regulació de l'ordre de protecció en la nostra Llei d'enjudiciament criminal, tramitada a partir d'una iniciativa de tots els grups parlamentaris i aprovada per unanimitat de totes dues cambres legislatives, suposa un avenç important en la lluita contra la violència domèstica atès que unifica, a partir d'una sola sol·licitud, els diferents instruments de protecció de la víctima que preveu l'ordenament jurídic (penals, civils, de protecció i d'assistència social).

Aquesta reforma transcendental es va començar a perfilar en la Subcomissió parlamentària creada pel Ple del Congrés dels Diputats, en la sessió de 22 d'octubre de 2002, amb l'objectiu de "formular mesures legislatives que donin una resposta integral davant de la violència de gènere". En el transcurs d'aquest període, la Subcomissió va mantenir el passat 4 de febrer una reunió conjunta amb els ministres de Justícia, de Treball i d'Afers Socials, durant la qual el ministre de Justícia va oferir a tots els grups parlamentaris el disseny d'un nou instrument judicial, l'Ordre de protecció a les víctimes de violència domèstica, com a via unificadora d'empara i de tutela de les víctimes d'aquests delictes.

A partir d'aquesta idea inicial, la Subcomissió, des del consens absolut de tots els grups parlamentaris, va desenvolupar aquesta proposta en una comissió tècnica integrada per experts del CGPJ, de la Fiscalia General de l'Estat i del Ministeri de Justícia. D'aquesta manera, l'ordre de protecció es va incloure en el catàleg de mesures legislatives que integren les conclusions de la Subcomissió. Aquesta Ordre es va configurar sobre la base de sis principis bàsics, als quals respon la seva regulació:

- a) Principi de protecció de la víctima i de la família. La raó de ser de l'ordre de protecció resideix en l'objectiu fonamental de protegir la integritat de la víctima i de la família davant de l'agressor. Dit amb altres paraules, l'objectiu prioritari de l'ordre de protecció és que la víctima i la família recuperin la sensació de seguretat davant de possibles amenaces o represàlies posteriors de l'agressor. Per aquest motiu, en els supòsits de violència domèstica, l'accés a una ordre de protecció és un dret de la víctima.

- b) Principi d'aplicació general. El jutge ha de poder utilitzar l'ordre de protecció sempre que la consideri necessària per assegurar la protecció de la víctima, amb independència que el supòsit de violència domèstica sigui constitutiu de delictes o de falta.
- c) Principi d'urgència. L'ordre de protecció -sense detriment de les garanties processals oportunes ni del principi de proporcionalitat- s'ha d'obtenir i executar amb la màxima celeritat possible. D'aquesta manera, cal articular un procediment suficientment ràpid per tal d'aconseguir la verificació judicial de les circumstàncies de fet i les consegüents mesures de protecció de la víctima.
- d) Principi d'accessibilitat. La regulació eficaç de l'ordre de protecció exigeix l'articulació d'un procediment suficientment senzill perquè sigui accessible a totes les víctimes de delictes de violència domèstica. Així doncs, la sol·licitud de l'ordre s'ha d'adaptar als criteris de senzillesa, per tal que la víctima, els seus representants, etc., puguin accedir fàcilment al jutge per sol·licitar-la, sense costos afegits.
- e) Principi d'integritat. La concessió de l'ordre de protecció pel jutge ha de provocar, d'una sola vegada i de manera automàtica, l'obtenció d'un estatut integral de protecció per a la víctima, el qual ha d'activar una acció de tutela i ha de concentrar mesures de naturalesa penal, civil i de protecció social.
- f) Principi d'utilitat processal. L'ordre de protecció ha de facilitar, a més, l'acció de la policia judicial i el procés d'instrucció criminal subsegüent, especialment pel que fa referència a la recollida, al tractament i a la conservació de proves.

- II -

La Recomanació del Comitè de Ministres del Consell d'Europa (2002) 5 sobre la protecció de les dones contra la violència (adoptada el 30 d'abril de 2002), recomana als estats introduir, desenvolupar i/o millorar les polítiques nacionals d'acord amb els

elements següents: la màxima seguretat i protecció de les víctimes; l'enfortiment de la capacitat d'assistir les dones víctimes de violència per mitjà de la posada en pràctica d'una estructura de sosteniment i d'assistència òptima que eviti una *victimització* secundària; l'adequació del dret civil i penal, inclosos els procediments; i la formació especialitzada dels professionals. Tal com es pot observar, els principis que recull la Llei reguladora de l'Ordre de protecció no només responen a les recomanacions del Consell d'Europa, sinó que van més enllà i ofereixen a la víctima un marc integral de protecció.

La celeritat, la integritat i la simplicitat que caracteritzen la regulació de l'ordre de protecció requereixen la coordinació de tots els qui, d'una manera o una altra, treballem per protegir les víctimes de la violència domèstica, i per aconseguir així que la sola sol·licitud d'empara desplegui la totalitat dels mecanismes que preveu l'ordenament jurídic.

Aquesta coordinació interinstitucional ha fonamentat la creació de la Comissió de seguiment de la implementació de l'Ordre de protecció, que preveu la disposició addicional 2a de la Llei reguladora d'aquesta ordre.

Constituïda el dia 22 de juliol de 2003, la Comissió de seguiment de la implementació de l'Ordre de protecció està integrada per representants del Consell General del Poder Judicial, la Fiscalia General de l'Estat, el Ministeri de Justícia, el Ministeri de l'Interior, el Ministeri de Treball i Afers Socials, les comunitats autònomes, la Federació Espanyola de Municipis i Províncies, el Consell General de l'Advocacia Espanyola i el Consell General de Procuradors dels Tribunals d'Espanya.

L'objectiu comú d'aquells que des de la Comissió de seguiment participem en l'elaboració d'aquest Protocol consisteix essencialment a posar en pràctica aquells elements que, interrelacionats entre si, fan possible el bon funcionament dels mecanismes de protecció integral dissenyats en la nova regulació, sense perjudici dels desenvolupaments que competeixen en cada àrea a cada institució o administració.

Aquesta finalitat suposa un compromís que neix en el si de l'Observatori de Violència Domèstica amb una vocació de permanència i amb l'objectiu de combatre de forma integral la violència domèstica i de gènere .

Tal com apareix en la disposició addicional segona de la Llei reguladora de l'Ordre de protecció de les víctimes de la violència domèstica, correspon a aquesta Comissió elaborar protocols d'abast general per implementar l'ordre de protecció, així com per adoptar els instruments adequats de coordinació i assegurar l'efectivitat de les mesures de protecció i de seguretat adoptades pels jutges i tribunals i per les administracions públiques competents.

- III -

En la primera reunió, la Comissió de Seguiment de la implementació de l'Ordre de protecció va acordar elaborar un protocol que serveixi de marc general a les actuacions posteriors de les diferents institucions i administracions públiques, el qual serà concretat per altres instruments de desenvolupament.

Amb la finalitat de sistematitzar aquest Protocol els aspectes més rellevants que requereixen compromisos conjunts d'actuació per part dels integrants de la Comissió de seguiment, resulta útil diferenciar tres moments en la tramitació de l'ordre de protecció:

- a) La fase de sol·licitud de l'ordre de protecció, en què resulta imprescindible facilitar a la víctima l'accés a la informació i als formularis de l'ordre de protecció, així com arbitrar canals de comunicació àgils.
- b) La fase d'adopció de l'ordre, en què s'ha de garantir la coordinació de tots els que intervenen en el procés.
- c) La fase de notificació i execució, en què les administracions amb competències en matèria d'assistència i protecció social, tant a nivell autonòmic com local, assumeixen un protagonisme especial.

- IV -

Així doncs, la Comissió de seguiment de la implementació de l'Ordre de protecció estableix els principis generals que defineixen el marc de les relacions i les obligacions de cada un de membres amb la finalitat d'implementar l'ordre de protecció de les víctimes de violència domèstica.

1.- FASE INICIAL: SOL-LICITUD DE L'ORDRE DE PROTECCIÓ

1.1.- SOL-LICITUD DE L'ORDRE DE PROTECCIÓ

L'ordre de protecció, la pot sol·licitar la víctima o les persones que hi tinguin alguna de les relacions de parentiu o afectivitat a què es refereix l'article vigent 153 del Codi penal. D'altra banda, conforme al que disposa el paràgraf 2n de l'apartat 2 de l'article 544 ter LECr, sense perjudici del deure general de denúncia que preveu l'article 262 de la mateixa Llei, les entitats o organismes assistencials, públics o privats, que tinguin coneixement d'algun dels fets esmentats que fonamenten l'ordre de protecció han de posar-los immediatament en coneixement del jutge de guàrdia o del Ministeri Fiscal a fi que es pugui incoar o instar el procediment per a l'adopció de l'ordre de protecció.

Es pot presentar en qualsevol comissaria de Policia, post de la Guàrdia Civil o dependències de les policies autonòmiques o locals; al jutjat o a la Fiscalia; a les Oficines d'Atenció a la víctima; als serveis socials o institucions assistencials dependents de les administracions públiques; o als serveis d'orientació jurídica dels col·legis d'advocats. També la pot acordar el jutge d'ofici o la pot instar el Ministeri Fiscal.

L'ordre de protecció s'ha de sol·licitar a través d'un model normalitzat amb les característiques següents:

- ?? Senzillesa, és a dir, fàcil d'emplenar per a qualsevol persona.
- ?? De fàcil accessibilitat, és a dir, que es pugui obtenir en un gran nombre d'institucions i organismes.
- ?? Integritat, perquè una sola petició obri la via per a la possible adopció de mesures penals, civils i d'assistència i protecció social.

Quant al contingut, en tot cas ha d'incloure una descripció dels fets constitutius de la infracció penal (delicte o falta) en què es fonamenta la petició, de conformitat amb el que disposa l'apartat 1 de l'article 544 ter de la Llei d'enjudiciament criminal.

D'acord amb tot això, la Comissió de seguiment de la implementació de l'Ordre de protecció ha aprovat un formulari normalitzat i únic que recull les característiques anteriors. Aquest formulari s'inserirà de forma immediata en el portal *web* del Consell General del Poder Judicial, així com a les altres pàgines o portals propis de les institucions, les administracions i els organismes integrants de la Comissió. Tot això sense perjudici d'altres formes complementàries de distribució que cada una de les organitzacions i institucions consideri oportunes.

1.2.- INFORMACIÓ FÀCILMENT ACCESSIBLE PER A LA VÍCTIMA

El principi general que ha d'inspirar l'actuació dels poders públics és el fàcil accés de la víctima tant a les sol·licituds d'ordre de protecció com a la informació sobre l'ordre esmentada.

D'aquesta manera, s'han de posar a disposició de la víctima les sol·licituds d'Ordre de protecció i altres informacions rellevants que hi facin referència. A aquest efecte seria convenient:

- ?? Que hi hagi formularis d'ordre de protecció als òrgans judicials penals i civils, a les fiscalies, a les Oficines d'Atenció a la víctima, a les Oficines d'Atenció al ciutadà, en els serveis d'orientació jurídica dels col·legis d'advocats, a les dependències policials, així com en els serveis socials o en les institucions assistencials dependents de les administracions públiques.
- ?? En tot cas, que els formularis es puguin obtenir a través d'Internet, tant en el portal del CGPJ com en els de la resta d'institucions i organitzacions implicades.
- ?? Si escau, s'editarà el formulari de sol·licitud en la llengua cooficial pròpia de cada comunitat autònoma.

1.3.- LLOC DE PRESENTACIÓ DE LA SOL·LICITUD

Tal com disposa la mateixa Llei, l'ordre de protecció es podrà sol·licitar directament davant de l'autoritat judicial o del Ministeri Fiscal, o bé davant de les forces i els cossos de seguretat, les Oficines d'Atenció a la víctima, els serveis socials o les institucions assistencials dependents de les administracions públiques, o en els serveis d'orientació jurídica dels col·legis d'advocats. Una vegada es rebí la sol·licitud, es

remetrà sense dilació al jutjat de guàrdia, que podrà requerir la policia judicial perquè practiqui les diligències que resultin necessàries per adoptar l'ordre de protecció.

Dins de les diverses possibilitats que permet la llei, l'experiència demostra que en gairebé tots els casos les víctimes presenten la denúncia a les dependències policials o en el mateix jutjat de guàrdia.

Seria una bona pràctica que la víctima fos assistida per un professional en emplenar la sol·licitud de l'ordre i, fins i tot, que algú l'acompanyés a presentar-la davant de la policia.

1.4.- INTERVENCIÓ DEL JUTJAT DE GUÀRDIA

Quan el jutjat de guàrdia rep una sol·licitud d'ordre de protecció, poden produir-se les situacions següents:

1. Quan els fets siguin constitutius de falta, l'article 964.2 LECr permet que el judici de faltes es porti a terme de forma immediata. En aquest judici es pot fer també l'audiència de l'ordre de protecció.
2. Quan els fets siguin constitutius de delictes, el jutge ha de convocar l'audiència per resoldre sobre la sol·licitud de l'ordre de protecció presentada i ordenar les citacions necessàries per garantir la presència de la víctima, de l'imputat i de les altres persones que hagin de ser convocades. Aquesta audiència es pot substanciar simultàniament amb la que preveu l'article 504 bis 2 LECr quan la convocatòria sigui procedent o amb l'audiència que regula l'article 798 LECr en les causes que es tramitin pel procediment de "judicis ràpids".

1.5.- INTERVENCIÓ DE LA POLICIA JUDICIAL

En aquest sentit, i tenint en compte que en un gran nombre de casos l'ordre de protecció se sol·licita davant de la policia judicial, és la policia judicial qui ha de fer l'atestat corresponent per acreditar els fets i determinar una anticipació de la pràctica de les investigacions necessàries en què es basarà la decisió del jutge, si escau. D'aquesta manera, es garanteix l'agilitat en la tramitació, i al mateix temps el jutge de guàrdia disposa de més elements per fonamentar l'ordre de protecció.

D'altra banda, aquest instrument es concilia amb la tramitació dels "judicis ràpids" que preveu la Llei 38/2002, els quals s'han d'iniciar necessàriament mitjançant un atestat (argument ex article 795 Llei d'enjudiciament criminal).

En conclusió, és aconsellable que la sol·licitud d'ordre de protecció arribi al jutjat acompanyada de l'atestat corresponent elaborat per la policia judicial.

1.6.- REMISSIÓ DE L'ATESTAT AL JUTJAT DE GUÀRDIA

En aquells supòsits en què la sol·licitud es presenti davant de la policia judicial o es comuniqui al jutjat d'instrucció a través de la policia judicial, seria convenient establir un sistema que permetés la comunicació ràpida i àgil de la sol·licitud de l'ordre de protecció (acompanyada de l'atestat) des de la policia judicial fins al jutjat de guàrdia. Excepte quan no sigui possible a causa de les circumstàncies existents, el sistema es podria configurar de forma telemàtica.

2.- FASE D'ADOPCIÓ DE L'ORDRE DE PROTECCIÓ

2.1.- INCOACIÓ DE PROCÉS PENAL

Totes les sol·licituds d'ordre de protecció han d'estar necessàriament lligades a un procés penal concret, i només a un.

En funció de l'estat processal, pot donar-se alguna de les situacions següents:

?? Si no hi ha un procés penal obert sobre els fets en què es fonamenta la sol·licitud d'ordre de protecció, el jutge ha de decidir si escau incoar el procés penal corresponent per delictes o per falta.

?? Quan hi ha un procés penal obert sobre els fets en què es fonamenta la sol·licitud d'ordre de protecció, el jutge o el tribunal que coneixen de la causa poden resoldre sobre l'ordre de protecció de la víctima, tal com ho disposa l'apartat 11 de l'article 544 ter LECr, especialment en els supòsits en què es produeixi un increment del risc per a la víctima.

?? En qualsevol cas el jutjat d'instrucció en funcions de guàrdia podrà intervenir quan hi hagi una raó d'urgència que justifiqui la seva actuació immediata, sense perjudici de la tramesa posterior de les actuacions al jutge o tribunal competent per aplicació de les normes de repartiment (article 40 Reglament 5/1995 CGPJ).

2.2.- NO CONCURRENCIA DE DIVERSES ORDRES DE PROTECCIÓ

Per raons organitzatives i de coordinació evidents només pot existir una ordre de protecció que afecti cada víctima. D'aquesta manera, no poden concórrer diverses ordres de protecció que despleguin els efectes sobre una mateixa persona.

El contingut de l'ordre de protecció pot ser modificat, si escau, quan s'alterin les circumstàncies (*rebus sic stantibus*), per part de l'òrgan judicial que té competència per conèixer de l'assumpte (pensem sobretot en els casos en què s'incrementa la situació de perill de la víctima), però no es pot dictar una ordre de protecció posterior que contradigui els termes de la que ja s'ha dictat.

En cas d'urgència, el jutge d'instrucció en funcions de guàrdia també pot modificar l'ordre de protecció, si ho considera pertinent, sense perjudici de la tramesa posterior de les actuacions a l'òrgan judicial competent.

3.- NOTIFICACIÓ I EXECUCIÓ DE L'ORDRE DE PROTECCIÓ

3.1.- MESURES PENALS I DE SEGURETAT

Sempre que el jutge de guàrdia ho consideri procedent, en funció de la gravetat dels fets i de la necessitat de protecció integral de la víctima, pot adoptar alguna de les mesures cautelars previstes legalment (presó provisional, prohibició d'aproximació, prohibició de residència, prohibició de comunicació, retirada de les armes o qualsevol altra mesura). Als efectes anteriors, és rellevant que la part dispositiva de la interlocutòria que es dicti reculli la descripció detallada de l'abast i del contingut de cada una de les mesures adoptades.

Cal establir un sistema àgil i ràpid de comunicació de l'ordre de protecció entre el jutjat d'instrucció que la va dictar i la policia judicial. Excepte quan no sigui possible a causa de les circumstàncies concurrents, el sistema s'ha de configurar de forma telemàtica.

D'altra banda, resulta especialment important coordinar les diferents forces i els cossos de seguretat (Policia Nacional, Guàrdia Civil, policies de les comunitats autònomes i policies locals). Amb aquesta finalitat, poden ser útils, entre altres instruments, els treballs de la Comissió Nacional de Coordinació de la policia judicial, així com els protocols de col·laboració en l'àmbit autonòmic, provincial i/o de partit judicial (article 47.4 del Reglament 5/95 CGPJ i article 8 de la Instrucció 2/2003 CGPJ).

Així mateix, s'han d'establir els mecanismes adequats per controlar i fer un seguiment de l'aplicació de l'ordre de protecció, especialment en matèria de seguretat de la víctima, on la intervenció de les forces i els cossos de seguretat és rellevant. L'incompliment d'alguna de les mesures pot donar lloc a la detenció de l'inculpat en relació amb la comissió d'un presumpte delicte de trencament de les mesures cautelars de l'article 468 del Codi penal.

3.2.- MESURES CIVILS

La indubtable innovació en la protecció de la víctima introduïda per la nova regulació de l'ordre de protecció consisteix en la possibilitat que el jutge de guàrdia adopti mesures provisionals de caràcter civil.

De conformitat amb els principis inspiradors d'aquesta jurisdicció, aquestes mesures les ha de sol·licitar la víctima o el seu representant legal, o bé el Ministeri Fiscal quan hi hagi fills menors o incapaços. Un cop sol·licitades, són objecte de debat contradictori en l'audiència que preveu l'article 544 ter LECr. Després d'això, el jutge d'instrucció en funcions de guàrdia ha de dictar, si escau, la interlocutòria corresponent.

Aquestes mesures poden consistir en l'atribució de l'ús i gaudi de l'habitatge familiar, la determinació del règim de custòdia, les visites, la comunicació i l'estada amb els fills, el règim de prestació d'aliments i qualsevol disposició que es consideri oportuna per tal d'allunyar el menor d'un perill o d'evitar-li perjudicis.

Així mateix, aquestes mesures són de naturalesa provisional, és a dir, tenen una vigència limitada en el temps, i el jutge civil posteriorment les ha de ratificar, modificar o deixar sense efecte. Recordem que el segon paràgraf de l'apartat 7 de l'article 544 ter LECr disposa que aquest tipus de mesures contingudes en l'ordre de protecció tenen una vigència temporal de trenta dies. I afegeix que, si dins d'aquest termini la víctima o el seu representant legal incoessin un procés de família davant de la jurisdicció civil, les mesures adoptades han de romandre en vigor durant els trenta dies següents a la presentació de la demanda. I en aquest punt les mesures han de ser ratificades, modificades o deixades sense efecte pel jutge de primera instància competent.

3.3.- COORDINACIÓ ENTRE LA JURISDICCIÓ PENAL I LA CIVIL

Atès que la nova Llei permet al jutge d'instrucció en funcions de guàrdia adoptar mesures cautelars de naturalesa civil, esdevé rellevant la coordinació entre la jurisdicció penal i la civil.

Una primera regla de coordinació queda recollida en el nou apartat 7 de l'article 544 ter LECr, en què s'indica que és necessari, perquè el jutge de guàrdia adopti una mesura d'aquesta naturalesa, que aquesta mesura no l'hagi acordada prèviament un òrgan de la jurisdicció civil, sense perjudici de les mesures que preveu l'article 158 del Codi civil.

En segon lloc, és important destacar la finalitat de la coordinació inserida en la durada limitada de les mesures civils adoptades pel jutge de guàrdia. A aquest efecte, el segon paràgraf de l'apartat 7 de l'article 544 ter LECr disposa que aquest tipus de mesures contingudes en l'ordre de protecció tenen una vigència temporal de trenta dies.

Als efectes anteriors de coordinació entre les dues jurisdiccions, poden ser útils els instruments normatius corresponents que siguin aprovats pel Consell General del Poder Judicial i per altres òrgans de govern dels jutjats i tribunals, sense oblidar la important funció del Ministeri Fiscal a l'hora de facilitar la coordinació esmentada.

En compliment del que disposa el paràgraf 2n de l'apartat 7 de l'article 544 ter LECr, en el termini de 30 dies el jutge de primera instància s'ha de pronunciar sobre la ratificació, la modificació o l'aixecament de les mesures de caràcter civil contingudes en l'ordre de protecció. Atès que es tracta d'un termini peremptori si no es complís provocaria la conseqüència greu de l'extinció de les mesures acordades pel jutge d'instrucció.

3.4.- MESURES D'ASSISTÈNCIA I DE PROTECCIÓ SOCIAL

D'acord amb el que disposa la llei, l'ordre de protecció acordada pel jutge de guàrdia activa els instruments de protecció i d'assistència social que preveuen les administracions públiques (estatal, autonòmica i local).

La llei reguladora de l'ordre de protecció estableix una via única a través de la qual se sol·liciten totes les mesures de protecció i d'assistència social que la víctima pugui necessitar. Per això, és necessari que totes les administracions implicades es coordinin per concedir una assistència adequada a la víctima des que la víctima ho sol·licita.

De conformitat amb el que disposa l'apartat 8 de l'article 544 ter LECr, s'ha d'establir mitjançant un reglament general, que pot desenvolupar cada comunitat autònoma, un sistema integrat de coordinació administrativa que, amb la finalitat de garantir l'agilitat d'aquestes comunicacions, ha de girar al voltant dels eixos següents:

1. S'ha d'establir un punt de coordinació al qual el jutge ha de trametre l'ordre de protecció i des del qual s'han de proporcionar els ajuts que la víctima sol·liciti o que siguin necessaris, previstos per l'ordenament jurídic.
2. Així mateix s'ha d'establir un sistema de comunicació, preferentment telemàtic, que permeti la tramesa ràpida de l'ordre de protecció des del jutjat de guàrdia al centre de coordinació corresponent.
3. El punt de coordinació ha d'assignar l'assistència i la protecció adequades a les necessitats de la víctima i ha de facilitar l'accés en temps real als ajuts que sol·liciti la víctima.

De forma transitòria, fins que s'estableixi definitivament el sistema integrat de coordinació administrativa, el jutge d'instrucció ha de comunicar l'ordre de protecció a l'òrgan competent en matèria d'assistència social de la comunitat autònoma corresponent.

L'ordre de protecció emesa pel jutge confereix a la víctima un estatut integral de protecció que incorpora un títol habilitant per accedir a les mesures d'assistència social establertes per l'ordenament jurídic i, en particular, a la renda activa d'inserció social regulada en l'article 2.2 c) del RD 945/2003, de 18 de juliol; l'assistència jurídica gratuïta i especialitzada, i qualsevol altra assistència o mesura de protecció prevista a les lleis.

La durada, el contingut, l'abast i la vigència dels ajuts concedits els ha de fixar cada administració d'acord amb els criteris establerts, sempre en funció de les necessitats de la víctima i de les circumstàncies del seu entorn familiar.

3.5.- OFICINES D'ATENCIÓ A LA VÍCTIMA

Les Oficines d'Atenció a la víctima exerceixen un paper fonamental en la seva funció d'informar permanentment la víctima sobre la situació processal de l'imputat, així com de l'abast i de la vigència de les mesures cautelars adoptades. Als efectes anteriors, el jutjat que acordi l'ordre de protecció ha de comunicar a l'oficina d'atenció la víctima corresponent tant la pròpia existència de l'ordre, com les diferents situacions processals que afectin l'imputat, també en la fase d'execució de la pena.

L'activitat de les Oficines d'Atenció a la víctima s'ha de desenvolupar de manera proactiva, és a dir, ha de prendre la iniciativa de contactar amb la víctima i avançar-se a les necessitats que pugui tenir. Cal tenir en compte la Recomanació (2002) 5 del Comitè de Ministres del Consell d'Europa als estats membres, sobre la protecció de les dones contra la violència, que recomana com una de les mesures la de "promoure la posada en funcionament de serveis proactius de protecció a les víctimes que prenguin la iniciativa de contactar amb les víctimes des que l'assumpte es transmet als serveis de policia".

Així mateix, les funcions de les Oficines d'Atenció a la víctima s'han d'adaptar a la regulació i a la implementació de l'ordre de protecció, amb la finalitat de millorar l'assistència a les víctimes. Per això, s'han d'impulsar mòduls formatius específics adreçats a aquelles persones que presten els serveis en aquestes oficines.

3.6.- REGISTRE CENTRAL PER A LA PROTECCIÓ DE LES VÍCTIMES DE VIOLÈNCIA DOMÈSTICA

De conformitat amb el que disposa la nova redacció de l'article 544 ter de la Llei d'enjudiciament criminal, s'ha d'establir un Registre central per a la protecció de les víctimes de la violència domèstica, que coadjuvarà a l'efectivitat de l'ordre de protecció.

Aquest Registre central s'ha de coordinar adequadament amb els registres existents, tant amb els dels serveis de violència familiar de les fiscalies, com amb els registres de violència domèstica creats per la Instrucció CGPJ 3/2003, i ha d'impulsar la compartició efectiva de la informació.

3.7.- ADMINISTRACIÓ PENITENCIÀRIA

Per aplicació de l'apartat 9 de l'article 544 ter de la Llei d'enjudiciament criminal, l'òrgan judicial que dicti una ordre de protecció n'ha de donar compte a l'administració penitenciària.

4.- ASSISTÈNCIA JURÍDICA I REPRESENTACIÓ PROCESSAL

L'assistència d'un lletrat esdevé rellevant per a la tutela judicial efectiva i per a l'exercici adequat del dret de defensa, especialment si es té en compte que el jutge d'instrucció en funcions de guàrdia també pot prendre mesures de naturalesa civil que afectin l'ús i gaudi del domicili, la relació amb els fills i la prestació d'aliments.

És convenient facilitar l'exercici dels drets esmentats de conformitat amb la normativa i amb els convenis que resultin aplicables. Així mateix, cal destacar la necessitat d'una formació especialitzada per part dels professionals que realitzin les funcions d'assistència jurídica i de defensa processal dels afectats.

5.- DIVULGACIÓ DE L'ORDRE DE PROTECCIÓ

El coneixement per part de les víctimes de l'existència de l'ordre de protecció, així com de les característiques que té i de com funciona, es configura com un dels elements clau per a l'èxit de la institució. Amb aquesta finalitat:

?? La Comissió de seguiment de la implementació de l'Ordre de protecció de les víctimes de violència domèstica ha d'elaborar tríptics, cartells o altres materials informatius sobre l'ordre de protecció. S'han de difondre a través dels òrgans judicials penals i civils, les fiscalies, les Oficines d'Atenció a la víctima, les Oficines d'Atenció al ciutadà, els serveis d'orientació jurídica dels col·legis d'advocats, les dependències policials, així com els serveis socials o institucions assistencials dependents de les administracions públiques.

?? De forma complementària, cada institució o administració pot realitzar les activitats de divulgació que consideri oportunes.

6.- FORMACIÓ

Com indica la Recomanació del Consell d'Europa (2002) 5 del Comitè de Ministres sobre la protecció de les dones contra la violència (adoptada el 30 d'abril de 2002), és necessari fomentar la "formació especialitzada dels professionals que s'enfronten a la violència contra les dones", motiu pel qual esdevenen especialment importants els diferents plans de formació que desenvolupin les diferents institucions i administracions públiques.

Un enfocament multidisciplinari, a partir de la participació en una mateixa activitat formativa dels diferents professionals afectats, contribueix a millorar la qualitat de la formació atès que tots els assistents accedeixen a les diferents perspectives del problema.